T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019 / 811
KARAR NO : 2020 / 21
KARAR TR : 27.1.2020

ÖZET : Davacı Şirkete, kuracağı lisanssız güneş enerjisi santralleri için verilmiş olan Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektuplarının geçersiz addedildiğine dair davalı işleminin iptali/ idarenin tesis ettiği işleminin geçersiz olduğunun tespiti ve davalının davacı ile Bağlantı Anlaşması imzalamasına karar verilmesi istemiyle açılan davanın, davanın açıldığı tarihte davalı konumunda kamu kuruluşu niteliği taşımayan MEDAŞ(Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.)'nin olması karşısında, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. E.San. Ve Tic. A.Ş.
Vekili : Av. M.S. K.
Davalı : Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.
Vekilleri : Av.Ö.Y. A., Av.A. M.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Türkiye elektrik piyasasında elektrik üretimi ve ticareti yapmak amacıyla kurulan müvekkili şirketin; Konya Seydişehir Organize Sanayi Bölgesi (OSB) sınırları içerisinde kalan alanda lisanssız güneş enerjisi santrali (GES) kurmak ve işletmek amacıyla Seydişehir OSB'den arazi tahsisi talebinde bulunduğunu, OSB Yönetim Kurulu tarafından 30/04/2014 tarih ve 2014/12, sayılı ile, "Konya ili Seydişehir İlçesi Akçalar Köyü 286 Ada 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16 Nolu Parsellerdeki toplam 109.258 m2'lik alanın müvekkil şirkete tahsisine karar verildiğini; 12/05/2014 tarihli ve 2014/79 sayılı kararla Arazi Tahsis Durum Belgesi düzenlendiğini; 12/05/2014 tarihli "Arazi Tahsis Sözleşmesi" ile de arazinin müvekkiline tahsis edildiğini; tahsis bedelinin tamamının 13/05/2015 tarihi itibariyle ödendiğini; müvekkilinin, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine ilişkin Yönetmelik uyarınca, tahsis edilen arazide kurulacak lisanssız GES'lerle ilgili olarak bölgesel elektrik dağıtım şirketi davalı Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne (Meram EDAŞ) yapacağı bağlantı başvurusu kapsamında Meram EDAŞ'a sunulmak üzere ilgili yerel idarelerden gerekli belgeleri alarak Bağlantı başvurusunu yaptığını; bağlantı başvurusu için gerekli evrakın tamamlanmasını müteakip müvekkil şirketin (dilekçede) bilgileri verilen bağlantı başvurularını Meram EDAŞ'a yaptığını; başvuruların Meram EDAŞ tarafından olumlu değerlendirildiğini ve her bir GES projesi için Müvekkili adına Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu düzenlendiğini; toplam 5 GES projesi için Meram EDAŞ'tan çağrı mektuplarını alan Müvekkilinin, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik'in 9/3 maddesi uyarınca, söz konusu GES'lerin Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'ne göre proje onaylarını almak üzere, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye (TEDAŞ) başvuru yaptığını; TEDAŞ proje onay süreci devam ederken, Seydişehir OSB'nin, daha önce OSB sınırları içindeki arazide GES kurulumuna dair 08/01/2014 tarihli ve 2014/231 sayılı yazısıyla Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından görüş istediğini; Bakanlığın, 20/02/2014 tarihli ve 650 sayılı cevabi yazısında, "OSB'ler içindeki arazilerin GES kurulumu için tahsis edilip edilmeyeceğine OSB Yönetim Kurulu'nca değerlendirilerek karar verilmesi gerektiği'ni bildirmiş olmasına rağmen; 11/08/2015 tarihli ve 131 sayılı yazısıyla, müvekkile ait GES'lerin üzerinde kurulacağı OSB içindeki arazinin bu amaçla tahsisinin yapıldığını Bakanlığa bildirerek, bu arazi üzerinde GES kurulup kurulamayacağı konusunda yeniden görüş istediğini; Bakanlığın 24/08/2015 tarihli ve 3759 sayılı görüş yazısında, ilgili mevzuat hükümlerine atıf yapılarak "...sanayi parsellerinde parsel alanının 1/4'ünden az taban alanlı proje üretilemeyeceği, OSB'lerin sanayinin altyapı ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde donatılan ve bu amaçla büyük yatırımlar ile gerçekleştirilen üretim bölgeleri olmaları, güneş enerjisi santralinin bu altyapıya ihtiyacı olan tesislerden olmaması ve ülke kaynaklarının daha verimli kullanılması gerekliliği esasında sanayi parsellerinin, güneş enerjisi santrali kurulması amacıyla kullanılmasının mümkün olmadığı…" değerlendirmesinin yapıldığını, ayrıca 30/04/2014 tarihli ve 2014/05 sayılı Müteşebbis Heyet Kararında yer alan "..tahsis edilen söz konusu parsellerin, tahsis eden kişi tarafından aynı sektördeki alt yatırımcılara kiralanabilmesine, tahsis ve kiralama işlemleri için Yönetim kuruluna yetki verilmesine karar verildiği..." hususuna değinilerek, sanayi parsellerinin üzerinde tesis kurulmadan ve üretime geçilmeden katılımcı tarafından kiraya verilmesinin mümkün olmadığının bildirilmiş olduğunu; Seydişehir OSB'nin, gelen görüş üzerine arazi tahsis işlemine ilişkin herhangi bir iptal kararı almadan ve henüz hiç bir işlem yapmadan, 10/09/2015 tarihli ve 143 sayılı üst yazısı ekinde Bakanlığın 24/08/2015 tarihli ve 3759 sayılı görüş yazısını davalı Meram EDAŞ'a ilettiğini; Davalının da, Seydişehir OSB'nin üst yazısı ekinde gönderilen Bakanlık görüşünden yola çıkarak, müvekkile ait GES projelerine ilişkin olarak bağlantı başvurusu aşamasında kendisine "üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kira sözleşmesi veya kullanım hakkını gösterir belge" olarak sunulan arazi tahsis karar ve sözleşmelerinin geçersiz olduğuna, dolayısıyla bu projeler için düzenlenen çağrı mektuplarının da geçersiz hale geldiğine karar verdiğini; kararın müvekkiline usulüne uygun bir şekilde tebliğ edilmediğini, müvekkilinin karardan ancak 23/10/2015 tarihindeki e-posta yazışmaları

aracılığıyla haberdar olduğunu; davalı Meram EDAŞ'ın ayrıca 06/11/2015 tarihli ve 109045 sayılı yazısıyla, proje onay başvurularını incelemeye almış olan TEDAŞ'a, çağrı mektuplarının geçersiz hale geldiği, dolayısıyla bu çağrı mektuplarına binaen herhangi bir işlem yapılmaması gerektiği yönünde bilgi verdiğini; davalı Meram EDAŞ tarafından 09/10/2015 tarihinde kendi internet sitelerinde yayımlanan "Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik Kapsamında Yapılan EYLÜL 2015 Dönemi Bağlantı Başvurularının Ön Değerlendirme Komisyon Kararı'ndan müvekkilin GES projelerinin bağlanacağı trafo merkezinden şebekeye bağlanmak üzere 23 adet yeni proje için bağlantı başvurusunun teknik değerlendirmeye alındığının anlaşıldığını; değerlendirmeye alınan bu projeler incelendiğinde projelerden 21 tanesinin başvuru sahiplerinin, Meram EDAŞ'ı da bünyesinde bulunduran Şirket ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler olduğunun görüldüğünü; bu süreçten sonra, Seydişehir OSB Yönetim Kurulu Başkanlığının, gönderdiği 18/11/2015 tarihli ve 204 sayılı yazısıyla, müvekkile yapılmış olan arazi tahsisinin 29/09/2015 tarihli ve 2015/05 sayılı Seydişehir OSB Müteşebbis Heyeti kararıyla iptal edildiğini bildirdiğini; davalı Meram EDAŞ'ın; müvekkilin kurmayı planladığı GES projeleri için her türlü yükümlülüğünü yerine getirerek hukuka uygun bir şekilde almış olduğu "Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektuplarının", Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik'e ve hukuka aykırı bir şekilde, sırf kendisiyle aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere haksız menfaat temin etmek amacıyla, Seydişehir OSB ile işbirliği halinde, yukarıda aktarılan süreci dizayn ederek ve en nihayetinde henüz koşulları oluşmadan geçersizliğine karar vermiş olduğunu; Meram EDAŞ'ın çağrı mektuplarının geçersizliğine karar verebilmesi için gerekli koşulların oluşmadığını; dava konusu Meram EDAŞ işlemine, işlemin tesis edildiği tarih itibariyle dayanak olması mümkün olmasa da Seydişehir OSB Müteşebbis Heyetinin arazi tahsisinin iptali kararının da hukuka aykırı olduğunu; Meram EDAŞ'ın, dava konusu işlemle, müvekkili şirkete verilen Çağrı Mektuplarının geçersizliğine karar vererek açığa çıkan bağlantı kapasitesini bağlı olduğu Cengiz Holding'le aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere peşkeş çekmeyi amaçladığını; hem 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'ndaki üçüncü kişilere eşit ve tarafsız muamele yükümlülüğünü hem de 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinde düzenlenen hakim durumun kötüye kullanılması yasağını ihlal eden bu uygulamanın, dava konusu işlemin amaç unsuru yönünden de hukuka aykırı olduğunu gösterdiğini ifade ederek; müvekkili Şirkete "Konya ili Seydişehir İlçesi Akçalar Köyü 286 Ada 1-16 arasındaki Parseller"de kayıtlı arazi üzerinde kuracağı lisanssız güneş enerjisi santralleri için davalı tarafından verilmiş olan Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektuplarının geçersiz addedildiğine dair Davalının 29/09/2015 tarihli ve 96621 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 2. İDARE MAHKEMESİ: 9.3.2017 gün ve E:2015/1279, K:2017/571 sayı ile, "(…) İdari yargıda bir işlemin iptal davasına konu edilebilmesi için o işlemin "idari işlem" niteliğini haiz olması gerektiği hususunda tartışma bulunmamaktadır. İdari işlem ise diğer vasıflarının yanı sıra ve her şeyden önce "bir kamu idaresinin işlemi" olmak durumundadır.

Bu durumda, dava konusu işlemi tesis eden MEDAŞ'ın kamu kuruluşu niteliği taşımayan ve faaliyetleri özel hukuk hükümlerine tabi bir özel hukuk tüzel kişisi olması karşısında, idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek olanaksız olduğundan; uyuşmazlığın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Öte yandan; benzer bir uyuşmazlığa dair Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 28.11.2016 tarih ve E:2016/103, K:2016/531 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/6 ve 15. maddesinin 1-a bendi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine…" karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez idarenin tesis ettiği işleminin geçersiz olduğunun tespiti ve davalının müvekkili ile Bağlantı Anlaşması imzalanmasına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 2. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ: 28.3.2019 gün ve E:2017/455, K:2019/166 sayı ile, "(…)mahkememizce tarafların iddia ve savunmaları ile dosya kapsamındaki delillerin birlikte değerlendirilmesi sonucunda, ülke genelinde elektrik dağıtım faaliyetinin önceleri bir kamu kurumu olan Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ) tarafından gerçekleştirilmekte iken, 4628 sayılı kanunla bu hizmetin oluşturulacak bölgesel tekeller tarafından yürütülmesinin öngörüldüğü; bu kapsamda Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 2004 yılında adı geçen kurumu özelleştirme programı kapsamına aldığı ve dağıtım bölgelerinin şirketleştirilerek TEDAŞ bünyesinde bölgesel tekel niteliğinde 20 ayrı şirketin oluşturulduğu; 2005 yılında bu şirketlerin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi sonucunda, faaliyetlerini EPDK'nın gözetim ve denetimi altında yürütmek üzere, aralarında davalı şirketin de bulunduğu dağıtım şirketlerinin ortaya çıktığı; bu şirketler her ne kadar birer özel hukuk tüzel kişisi olsalar da yürüttükleri faaliyetin kamusal nitelikte olduğu ve bu şirketlerin diğer özel hukuk tüzel kişileri gibi sözleşme serbestiyetine sahip şirketler olmadığı; lisanssız elektrik üretimine ilişkin bağlantı başvurularının nasıl yapılıp nasıl sonuçlandırılacağının 02/10/2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelikle düzenlendiği: davacının yaptığı bağlantı başvurusunun geçersizliğine dair dava konusu işlemi yapan davalı MEDAŞ'ın özel bir şirket olmasına rağmen işlemin kendisinin kamusal bir hizmetin yürütülmesine yönelik olarak tek taraflı irade açıklamasıyla gerçekleşen ve yürütülmesi zorunlu bir işlem olması nedeniyle söz konusu işlemin idari bir işlem niteliğinde olduğu ve söz konusu işlemin yargısal denetiminin idari yargı yolunun görev alanına girdiği kanısına varılmıştır.

Söz konusu dava hakkında daha önce Konya 2. İdare Mahkemesi'nin 2015/1279 E. - 2017/571 K. sayılı kararıyla uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğuna dair oy çokluğuyla karar verilmiş olması karşısında, görevli yargı yolunun belirlenmesi bakımından dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilerek taraflara bu şekilde tefhim olunmuş; ancak kısa karar zaptında sehven "mahkememizin görevli olmadığından bahisle kararın kesinleşmesinden sonra iki hafta içerisinde talep edilmesi halinde dosyanın görevli ve yetkili Konya İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verildiği" ibaresine yer verilmiş ve kanun yolu olarak da Konya Bölge Adliye Mahkemesi gösterilmiştir.

Yapılan bu hata kanun yolunu değiştirmeyeceğinden ve düzeltilmemesi halinde yargılama sürecinin gereksiz yere

daha da uzamasına neden olacağından, davaya bakmakla görevli yargı yolunun mümkün olan en kısa sürede belirlenerek yargılamaya devam olunabilmesi için HMK'nın 304. maddesi uyarınca taraflar davet edilmeksizin söz konusu hata mahkememizce re'sen düzeltilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Yukarıda açıklanan nedenlerle, davanın adli yargının görev alanına girmemesi (bu dava için adli yargı yolunun caiz olmaması), ancak aynı dava hakkında daha önce Konya 2. İdare Mahkemesi'nce 2015/1279 E. - 2017/571 K. sayılı kararla uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğuna karar verilmiş olması nedenleriyle, görevli yargı yolunun belirlenmesi bakımından dosyanın re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27.1.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1-2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin (1) tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasanın 19. maddesindeki "Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fikra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir. ." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma istencini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, davada idari yargının görevli olduğu belirtilerek görevsizlik kararı verilmekle birlikte bununla yetinilmemiş, dosya esas numarasını kapattıktan sonra, görevli yargı yolunun belirlenmesi bakımından dosyanın re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine de karar vermiştir.

Bu haliyle, Konya 2. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen karar, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması dava ekonomisine ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun düşeceğinden ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı Şirkete, kuracağı lisanssız güneş enerjisi santralleri için davalı tarafından verilmiş olan Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektuplarının geçersiz addedildiğine dair davalının 29/09/2015 tarihli ve 96621 sayılı işleminin iptali/ idarenin tesis ettiği işleminin geçersiz olduğunun tespiti ve davalının davacı ile Bağlantı Anlaşması imzalanmasına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Elektrik sektöründeki dağınık yapıyı ortadan kaldırmak ve işletme bütünlüğünü sağlamak amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kurulmuş, imtiyazlı şirketlerin görev bölgeleri ve belediye sınırları dışında tüm yurtta elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve satış hizmetleri TEK bünyesinde toplanmıştır. Hizmetlerin daha etkin, daha verimli ve çağdaş bir şekilde sürdürülebilmesi amacıyla ve özelleştirme politikaları çerçevesinde TEK, Bakanlar Kurulunun 12.08.1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararı ile, Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.(TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmıştır. 1994 yılında TEAŞ ve TEDAŞ tüzel kişiliklerine kavuşmuşlar, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli listede Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilen "Teşekkül" olarak gösterilmişlerdir.

233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesinde, bu Kanun Hükmünde Kararname'nin; iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarının ve bunların müesseselerinin, bağlı ortaklıklarının kurulmasını, iştiraklerinin teşkilini, özerk bir tarzda ve ekonominin kurallarına uygun olarak yönetilmelerini ve amaçlarına ulaşabilmelerini sağlamak için denetlenmelerini düzenlemek amacı taşıdığına işaret edilmiş; 2. maddesinde, iktisadi devlet

teşekkülü "Teşekkül", sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür." şeklinde tanımlanmış; değişik 15. maddesinde, sermayesinin tamamı Devlete ait teşebbüslerin, işletmelerini müessese halinde teşkilatlandırabilecekleri ve müesseselerin, teşebbüs genel müdürünün teklifi, yönetim kurulunun kararı ile kurulacağı belirtilmiş, 4. maddesinde teşebbüslerin, 16. maddesinde de müesseselerin, tüzel kişiliğe sahip oldukları ve bu Kanun Hükmünde Kararnamede saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi bulundukları ifade edilmiştir.

Buna göre, TEDAŞ' nin, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede işaret edildiği üzere, özerk bir tarzda ve ekonominin kurallarına uygun olarak faaliyette bulunmak üzere kurulup işletmelerini müessese olarak teşkilatlandıran, sermayesinin tamamı Devlete ait, tüzelkişiliğe sahip bir kamu kurumu olduğu kuşkusuzdur. Ancak, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi bulunduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Bugün Elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründe rekabete dayalı bir ortamın oluşturulması ve gerekli reformların yapılmasını teminen dağıtım bölgeleri baz alınarak kamu mülkiyetindeki elektrik işletmelerinin yeniden yapılandırılması suretiyle elektrik enerjisi dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesine karar verilmiş ve TEDAŞ 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmıştır. 31.08.2013 tarihi itibariyle şirketlerle Tedaş arasındaki hisse devri sözleşmeleri tamamlanmıştır.

Diğer taraftan, Yüksek Planlama Kurulunun 25.11.1993 tarih ve 93/T-103 sayılı kararı ile Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne bağlı ortaklık olarak 7 Genel Müdürlük kurulmuştur. Bu bağlı Ortaklık Genel Müdürlüklerinden biri olan ve merkezi Konya'da olmak üzere, Konya ve Karaman illerinde hizmet vermek amacıyla kurulan; 01.03.2005 tarihinde Aksaray-Nevşehir-Niğde ve Kırşehir İşletme Müdürlüklerinin bağlanması nedeniyle, hizmet sahası genişleyen "Meram Elektrik Dağıtım A.Ş."nin Özelleştirme Yüksek Kurulunun 30.04.2009 tarih ve 2009/16 sayılı kararı uyarınca %100 oranındaki hissenin satışına ilişkin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile Alcen Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş. arasında 30.10.2009 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi ile Şirket özelleştirilmiş olup aynı isim altında "Meram Elektrik Dağıtım A.Ş." olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35. maddesinde, "Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklar, işletmelerinde üretilen mal ve hizmet fiyatlarını tespitte serbesttirler." denilmiş; 1.7.2004 tarih ve 6083 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan Ana Sözleşmenin 3. maddesinin 1. bendinde Şirketin amacının, "... elektrik enerjisinin dağıtımı, perakende satışı ve perakende satış hizmeti faaliyetlerini "kârlılık ve verimlilik" ilkesi çerçevesinde, ticari, ekonomik ve sosyal gerekçelere uygun biçimde yürütmek…" olduğu belirtilmiştir.

Bu durumda davanın açıldığı tarihte davalı konumunda kamu kuruluşu niteliği taşımayan MEDAŞ (Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.)'nin olması karşısında idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek olanaksız olduğundan, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Konya 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin başvurusunun reddi ile aynı Mahkemece ayrıca verilen 28.3.2019 gün ve E:2017/455, K:2019/166 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Konya 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN REDDİ ile aynı Mahkemece ayrıca verilen 28.3.2019 gün ve E:2017/455, K:2019/166 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.1.2020 gününde Üyelerden Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

Dava, davacı Şirkete, kuracağı lisanssız güneş enerjisi santralleri için davalı tarafından verilmiş olan Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektuplarının geçersiz addedildiğine dair davalının 29/09/2015 tarihli ve 96621 sayılı işleminin iptali/ idarenin tesis ettiği işleminin geçersiz olduğunun tespiti ve davalının davacı ile Bağlantı Anlaşması imzalanmasına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 2.1.a maddesinde; İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları İdarî dava türleri arasında sayılmış olup, idare tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi dolayısıyla kamu gücü kullanılarak tek taraflı iradeyle tesis edilen kesin ve yürütülmesi zorunlu İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda İdarî yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Elektrik enerjisine ilişkin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "dağıtım" ve "ticaret" başlıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri çok yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile, 2001 yılında kamu tüzel kişiliğini haiz, İdarî ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur.

Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmiş, 4628 sayılı Kanun'un mülga 2. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini: "piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ticaret, ithalat ve ihracat faaliyetleri" olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin ancak tekel niteliğinde ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir. Diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunluluğu getirilmiştir. Belirtilen yaklaşım, 30.3.2013 tarih ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile de sürdürülmüştür.

Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliğini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak bir uyum içinde yürütülmesi için düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma işlevlerinin kamu gücüyle yerine getirildiği bir kamu hizmeti faaliyeti olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, elektriğin kamu hizmeti özelliği, "dağıtım" faaliyeti açısından ele alındığında, 6446 sayılı Kanun'un "Dağıtım Faaliyeti" başlıklı 9. maddesi, dağıtım şirketlerinin lisanslarında belirtilen bölgelerdeki tesislerde yenileme, ikame ve kapasite artırım yatırımlarını yapma, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm sistem kullanıcılarına, eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin elektrik enerjisi dağıtımı ve bağlantı hizmeti sunma yükümlüğü getirmiştir. Kanun'da ve ilgili yönetmeliklerde "dağıtım" faaliyetini yerine getirecek işletmelerin uyması gereken yükümlülükler açıkça düzenlenmiştir.

Elektrik dağıtım piyasasının en temel aktörü Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ); tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı, elektrik dağıtımıyla, elektriğin tüketicilere perakende satışı ve tüketicilere perakende hizmeti verilmesiyle iştigal eden bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Doğal tekel niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyeti 4628 sayılı Kanun öncesinde TEDAŞ tarafından gerçekleştirilmekte iken, 4628 sayılı Kanun uyarınca, dağıtım sektörünün, EPDK tarafından verilen dağıtım lisanslarıyla bölgesel tekeller olarak işletilmesi öngörülmüştür. 17/03/2004 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu'nun 2004/3 sayılı kararıyla onaylanarak yürürlüğe giren "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi" (Strateji Belgesi) ile elektrik dağıtım ve üretim alanları için özelleştirme girişimi başlatılarak özelleştirme uygulamalarına dağıtım sektöründen başlanacağı belirtilmiş; Strateji Belgesi'ndeki eylem planına uygun olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 02.04.2004 tarihli ve 2004/22 sayılı kararıyla TEDAŞ özelleştirme programına alınmıştır. Bu kapsamda, söz konusu Yüksek Planlama Kurulu kararı ekinde yer alan dağıtım bölgelerinin şirketleştirilmesinin tamamlanarak TEDAŞ'ın hissedarı olduğu ve dağıtım ve perakende satış hizmeti yürüten 20 dağıtım şirketi oluşturulmuştur. 4628 sayılı Kanun'un 14.2. maddesinde yer verilen, "TEDAŞ'ın faaliyet alanında yer alan ve dağıtım faaliyeti için gerekli olan işletme ve varlıklar üzerinde, mülkiyeti saklı kalmak kaydı ile TEDAŞ ile belirlenen dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermek üzere kurulan elektrik dağıtım şirketleri arasında işletme hakkı devir sözleşmesi düzenlenebilir." kuralı uyarınca, TEDAŞ ile % 100 hisselerine sahip olduğu 20 elektrik dağıtım şirketi arasında dağıtım varlıklarının işletilmesine yönelik İdarî sözleşme niteliğine sahip "İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi" imzalanmış ve Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 7.11.2005 tarihli ve 2005/125 sayılı kararıyla da; sermayesinin % 100'ü TEDAŞ'a ait olan ve elektrik dağıtım bölgelerinde dağıtım lisansı ile TEDAŞ'ın uhdesinde bulunan dağıtım sisteminin işletme hakkına sahip olan veya ileride sahip olacak dağıtım şirketlerinin hisselerinin blok olarak satış yöntemi ile özelleştirilmesine karar verilmiştir.

Öte yandan, 14/02/2018 günlü, 30332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Ana Statüsünün 5. maddesinde, TEDAŞ'ın tüzel kişiliğe sahip faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Her ne kadar davalı şirketin özel hukuk tüzel kişisi ve dava konusu işlemlerin de özel hukuk işlemi olduğu ifade edilmişse de, özel faaliyetler için söz konusu olamayacak üstün ayrıcalıklara sahip olan, yükümlülükler rejimine tabi tutulan ve sorumluluğu ile denetimi son tahlilde bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyetini yürüten davalı şirketin yürüttüğü hizmetin kamu hizmeti olduğu kuşkusuz olup; zararın kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında doğması nedeniyle idarenin hizmet kusuruna dayanılmış olması ve zarara neden olduğu iddia edilen

eylemin abone ilişkisi kapsamında da bulunmaması karşısında, kamu hizmetini yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin yani hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğunun bulunup bulunmadığının yargısal denetimini yapma ve doğan zarardan dolayı tazminat istemini karara bağlama görevinin idari yargı merciine ait olduğu açıktır.

Bu itibarla, kamu hizmetinin yürütülmesinden doğan ve idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açılan tazminat davasının çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.27.1.2020

.

Üye
Aydemir TUNÇ

Üye
Ahmet ARSLAN